MACHSHEVES YECHEZKEL
TORAH OF RAV HARTMAN

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

עבודה זרה לח

עניין: איסור בישול נכרים

יערות דבש חי"א דרוש יא

בשביל כך, אבל תדע כי קודם חטא אדם הראשון, לא היה שום אוכל צריך אפייה ובישול, כדאמרינן [כתובות קיא:] לעתיד לבא תוציא ארץ גלוסקאות: **והטעם,** כי אין מגרש ארס של נחש כי אם האש, כי ארס נחש שרשו יסוד העפר, ונחש עפר לחמו, והאש תכלית רחוקה מעפר, זה למטה מטה וזה למעלה מעלה, ולכך אש מגרשת ארסו של נחש, לכך אמרו [א"ה: אולי הכוונה על שו"ע יו"ד סימן ס' ס"ג] בשר צלי אין בו משום גילוי, כי כאשר האש שולטת אין ארס נחש כלל, ולא נשאם הטבע לשבת יחדיו, וכן יין מסונן מגרש הארס, כמבואר בגמרא [ב"ק קטו:], וכן יין המצונן [ע"ז ל:] פירוש שבשלו ראשון ואח"כ ציננו כמ"ש המפרשים, וא"כ בשולטת בו אש הארס מגורש, ולכך ביקש להטיל ארס באדם כדי שימות וישא חוה כנודע, אבל בראותו כי אי אפשר, כי מאכלו הוא באופן שאי אפשר להטיל בו ארס, ולכך נתקנא בהסית עץ הדעת ובחטאו, על כל רוב מאכלו נמשך ארס של נחש, בזה האופן שאין ראוי להאכילו עד הגישו אל האש, ואז מגורש הארס וראוי לאכילה, ולהיות כי לאו בכל מקומות ואוכלים הארס בשוה, ולכך במקצת הם סם המות כי הארס קשה בהם, ומקצתו רק באופן הזה שאין יוכשר לאכילה כלל, אם לא באפיה ובישול באש לגרש ארס, ומקצת אשר בו הארס מיעוט, ולכך ראוי לאוכלו חי, אבל עכ"פ יש בו שום קצת ארס:

ולכך אמרו הטבעים, כי כל דברים חי בלתי מבושל הם מזיקים, ועיין ברמב"ם הלכות מדע מ"ש בזה, ובזה תבין למה אנו מברכין המוציא על הא דקדים בשולא, כי הנמהר לבשל ולשלוט בו האש לא היה כ"כ ארס בו, גם מיהר לצאת חפשי מן הארס אשר שכב עליו, וא"כ ראוי לברכה, כי תיכף בהגרש הארס סטרא דמסאבא חל סטרא דקדושה, וא"כ זה שנמהר יותר, חל עליו יותר מהר סטרא דקדושה, ולא שהה עליו סטרא דמסאבא כמו על אחר, ולכך זה ראוי לברכה, וזה הוא נכון וברור:

ליקוטי הלכות יו"ד מאכלי עכו"ם הלכה א'

א וְזֶהוּ בְּחִינַת אִסּוּר בִּשּׁוּלֵי עַכּוּ"ם, כִּי הַבִּשּׁוּל הוּא הַכָּנָה לְזִוּוּג (בַּנַּ"ל בְּהִלְכוֹת בָּשָׂר בְּחָלָב הֲלָכָה א), כִּי הַבִּשּׁוּל הוּא בְּבְחִינַת תִּקּוּן הַבְּרִית, שֶׁצָּרִיךְ לְתַקֵּן כָּל הַמַּאֲכָלִים לְהַעֲבִיר מִשָּׁם בְּחִינַת הָרַע, בְּחִינַת פֶּגֶם הַבְּרִית, כְּדֵי לְבָרֵר הַטּוֹב שֶׁנִּפַּל לְשָׁם עַל־יְדֵי פֶּגֶם הַבְּרִית כַּנַּ"ל. וְהַבִּשּׁוּל הוּא גְּמַר הַזִּכּוּךְ וְהַצָּרוּף שֶׁנִּצְטָרֵךְ הַמַּאֲכָל אֵצֶל הָאֵשׁ בִּבְחִינַת מַהֲאֵשׁ יָצָאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם, כִּי קֹדֶם הַבִּשּׁוּל אֵינוֹ מַאֲכַל אָדָם כְּלָל, כַּנַּ"ל בְּהִלְכוֹת בָּשָׂר בְּחָלָב. וְעַל־כֵּן בְּוַדַּאי אִסּוּר שֶׁיִּהְיֶה נַעֲשֶׂה תִּקּוּן הַבִּשּׁוּל עַל־יְדֵי עַכּוּ"ם שֶׁהֵן הֵן הָרַע הַכּוֹלֵל, כִּי שָׁם אֲחִיזַת הָעַכּוּ"ם שֶׁהֵן הַשִּׁבְעִים אֻמּוֹת כַּנַּ"ל:

ב וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל, שֶׁכָּל הָעוֹלֶה עַל שֻׁלְחָן מְלָכִים יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם בִּשּׁוּלֵי עַכּוּ"ם, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֲשִׁיבוּת שֶׁרָאוּי לְהִתְכַּבֵּד וְלַעֲלוֹת עַל שֻׁלְחַן מְלָכִים, נִמְצָא, שֶׁהוּא מַאֲכָל חָשׁוּב וּמְכֻבָּד שֶׁיֵּשׁ בּוֹ קְדֻשָּׁה בְּיוֹתֵר, כִּי כָּל דָּבָר הֶחָשׁוּב וּמְכֻבָּד בְּיוֹתֵר יֵשׁ בּוֹ יוֹתֵר קְדֻשָּׁה שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא מִבְּחִינַת כַּבֵּד אֶת ה' מֵהוֹנֶךָ, כַּנַּ"ל בְּהִלְכוֹת תַּעֲרֹבֶת, הֲלָכָה א'. וּבְפֶרֶט כְּשֶׁיֵּשׁ בּוֹ בְּחִינַת חֲשִׁיבוּת הַמַּלְכוּת שֶׁרָאוּי לְהַעֲלוֹתוֹ עַל שֻׁלְחַן מְלָכִים שֶׁמְּלֻבָּשׁ בּוֹ בְּיוֹתֵר בְּחִינַת הַלָּשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת פֶּה, עַל־כֵּן הוּא נֶאֱסָר מִשּׁוּם בִּשּׁוּלֵי עַכּוּ"ם, כִּי בְּכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ יוֹתֵר קְדֻשַּׁת הַלָּשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ צָרִיךְ יוֹתֵר שְׁמִירָה מֵהֶם כַּנַּ"ל. וְעַל־כֵּן דָּבָר הַנֶּאֱכָל כְּמוֹת שֶׁהוּא חַי, אֵין בּוֹ אִסּוּר בִּשּׁוּלֵי עַכּוּ"ם, אַף אִם הָעַכּוּ"ם מְבַשְּׁלוֹ, כִּי מֵאַחַר שֶׁאֵין צָרִיךְ בִּשּׁוּל. נִמְצָא, שֶׁאֵין צָרִיךְ תִּקּוּן עוֹד, עַל־כֵּן אֵין צְרִיכִין לְשָׁמְרוֹ מֵהֶם, מֵאַחַר שֶׁאֵין לָהֶם עוֹד אֲחִיזָה בּוֹ כַּנַּ"ל:

SPONSORED LZ"N
AHARON BEN YAAKOV SHALOM • LEAH BAS YITZHAK